

Recerca

Títol:

CATEGORITZACIÓ I COGNICIÓ AMBIENTAL: TIPICITAT I ESTIL DEL MOBILIARI URBÀ EN PARCS PÚBLICS (1)

• **Grup de Recerca:**

Francesc Salvador Beltran*, Salvador Herrando*, Marilen Barceló** i Francina Salavert**

* Universitat de Barcelona

** Universitat Ramon Llull

---

1) Part dels resultats inicials obtinguts en la present investigació van presentar-se al V Congreso de Psicología Ambiental que va desenvolupar-se en A Coruña el desembre del 1998. La correspondència ha d'adreçar-se a la darrera autora, Francina Salavert, Laboratori de Psicologia Experimental, Facultat de Psicologia, Universitat Ramon Llull, Carrer del Císter 34, 08022 Barcelona, o a l'adreça de correu electrònic francinasc@blanquerna.url.es Agraïm l'ajut de l'Eva Esteban, María José González i Montse Barrios en la preparació dels estímuls i la recollida de dades.

Resum:

La tipicitat és una propietat bàsica de qualsevol procés de categorització, inclosa la categorització d'escenes de l'entorn. Proposem que algunes preferències dels individus per un tipus d'estil en l'aparença del mobiliari urbà pot fer que els objectes de mobiliari amb un determinat estil obtinguin graus de tipicitat més alts. Així, d'acord amb el fet que els individus prefereixen els edificis més antics i que aquestes preferències poden explicar-se per la major riquesa visual d'aquests edificis, conside-

rem probable que els individus usin el mateix patró de preferències per al mobiliari urbà dels parcs públics. És a dir, proposem que els elements amb aparença més "clàssica" es jutjaren més típics que els elements amb aparença més "contemporània". Es va sol·licitar als subjectes que puntuessin la tipicitat d'objectes de mobiliari urbà inclosos en escenes de parcs públics que diferien en l'aparença d'estil. Els resultats indiquen que l'estil no afecta el grau de tipicitat quan la categorització de les escenes es considera des d'una perspectiva de relació entre la part (l'objecte de mobiliari urbà) i el tot (l'escena del parc). Tanmateix, els resultats s'expliquen millor quan es considera l'escena en la qual s'inclou l'objecte com un tipus de situació, de la qual una determinada escena és una representació més o menys típica.

Paraules clau: cognició ambiental, tipicitat, categorització d'escenes

CATEGORIZATION AND ENVIRONMENTAL COGNITION: TYPICALITY AND STYLE IN URBAN FURNITURE IN PUBLIC PARKS

Abstract

Typicality is a basic property of any categorization process, including the categorization of urban scenes. We understand that some people's preferences for urban furniture can influence how typical such elements are judged in a particular setting. Thus, given the fact that people prefer older buildings, and these preferences are explained by the visual richness of older elements,

we considered it probable that people use the same pattern of preferences for urban furniture in public parks. Hence, it is possible to suggest that elements that looked "classic" were judged more typical than elements that looked "contemporary". The subjects were asked to judge the typicality of elements with different styles appearing in color photos of urban public parks. The results indicate that style has no effect on the degree of typicality when the categorization of scenes is considered from the perspective of the relationship between the part (the object) and the whole (the scene of the urban park). However, these results are better explained when the scenes are considered as a type of situation and typicality is viewed as the degree with which a given scene represents the situation.

Key words: environmental cognition, typicality, scene categorization

CATEGORIZACIÓ I COGNICIÓ AMBIENTAL: TIPICITAT I ESTIL DEL MOBILIARI URBÀ EN PARCS PÚBLICS

Categoritzar, és a dir, agrupar accions, objectes, éssers vius o esdeveniments a partir de la seva similitud, familiaritat o ús és una activitat bàsica de molts processos cognitius, com la memòria, l'aprenentatge, la solució de problemes o el llenguatge. Les categories ajuden a estructurar el coneixement del món i economitzar recursos cognitius, i redueixen la quantitat d'informació que hom ha d'aprendre, recordar o reconèixer. Ara bé, és un fet conegut que les categories tenen una

organització interna de tipus asimètric, de manera que no tots els elements d'una determinada categoria tenen el mateix estatus, sinó que alguns elements representen millor la categoria que d'altres. És a dir, els elements d'una determinada categoria poden ordenar-se segons el grau en què representen la categoria o, el que és el mateix, segons un gradient de tipicitat (Rosch, 1975; Rosch i Mervis, 1975). Sovint l'efecte de l'estructura asimètrica de les categories en els processos cognitius s'ha estudiat a partir de categories formades per col·leccions d'objectes (per a una síntesi vegeu Cordier, 1993a), no obstant això, les mateixes troballes s'han obtingut quan es categoritzen altres materials, com scripts (Cordier, 1993b) o escenes (Tversky i Hemenway, 1983). Per això, l'avaluació dels gradients de tipicitat d'objectes inclosos en escenes pot esdevenir també una eina útil per a comprendre com la representació interna que tenen els individus de l'entorn afecta alguns processos de cognició ambiental, per exemple la percepció del disseny d'interiors (Burns i Caughey, 1992), el record en contextos naturals (Mainardi-Peron, Baroni, Job i Salmaso, 1990; Mainardi-Peron, Baroni i Zucco, 1988) o el reconeixement d'edificis (Purcell, 1991).

En la present recerca emprarem els gradients de tipicitat amb l'objectiu d'explorar la seva utilitat per a conèixer les preferències d'estil en el disseny d'objectes de mobiliari urbà. El tema de les preferències en els elements del paisatge urbà va ésser estudiat per Herzog i Gale (1996), els quals amb una exhaus-

tiva investigació sobre preferències d'edificis urbans van confirmar que es prefereixen els edificis antics si estan ben conservats. A més, també van trobar que el principal factor que afecta la preferència dels edificis antics és la riquesa visual, a causa de l'ús de materials naturals, elements decoratius, etc. Nosaltres creiem que és raonable suposar que els individus apliquen el mateix patró de preferències dels edificis a altres elements de l'entorn urbà (bústies, bancs, fanals, etc.), és a dir, que les preferències per tots els elements de l'entorn urbà (edificis o objectes de mobiliari urbà) queden afectades per l'aparença física de l'element: el que podríem anomenar un estil més "clàssic" o "antic" contraposat a un disseny més "contemporani", "futurista" o "modern". Llavors, s'esperaria també que els objectes de mobiliari urbà amb un aspecte "clàssic" es prefereixin als objectes amb un aspecte "contemporani". Ambdues etiquetes, "clàssic" i "contemporani", les farem servir de manera estàndard en el present text per a referir-nos a l'estil que un observador atribueix al disseny d'un determinat objecte del mobiliari urbà. No fa referència, doncs, al corrent arquitectònic o artístic en què se situaria el disseny de l'objecte, sinó més aviat a la percepció intuïtiva que en té l'observador des de la dicotomia "disseny més tradicional" versus "disseny més renovador".

Si la hipòtesi que relaciona les preferències amb l'organització interna de les categories és correcta, quan es demanin judicis de tipicitat sobre elements de l'entorn urbà podem esperar

que els elements amb aparença més "clàssica" es considerin més típics que els elements amb una aparença més "contemporània". No obstant això, malgrat hem indicat que aquest patró de preferències pot aplicar-se a tots els elements que formen un paisatge urbà, pensem també que el mobiliari urbà és més productiu que els edificis per explorar els efectes de l'estil sobre la tipicitat. En efecte, gairebé tots els entorns urbans mostren una gran quantitat i varietat en l'estil dels objectes que formen el seu mobiliari urbà. Més específicament, vam optar per un entorn de parc públic perquè la ciutat on va desenvolupar-se la investigació proporciona actualment excel·lents exemples de diferències en l'estil del mobiliari urbà dels parcs públics d'acord amb la dicotomia que proposem en la present recerca "clàssic" i "contemporani".

MÈTODE

Subjectes

Van col·laborar 192 estudiants voluntaris de la llicenciatura de Psicologia de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Ramon Llull. Hi havia 155 dones i 37 homes, amb un rang d'edat que abastava dels 18 als 47 anys ($M=22,5$ i $DS=4,58$).

Materials

En un estudi pilot previ, es va demanar a 70 subjectes que fessin una llista dels elements que es poden trobar en un parc públic. Dels exemplars que van produir es van escollir 13 elements segons la freqüència en què van aparèixer a les llistes: nou elements eren entre els més freqüents i quatre dels menys

freqüents. Es van fer fotografies en color de diferents parcs públics de la ciutat de Barcelona de manera que un dels 13 elements ocupés una posició central en cada fotografia. Dels 13 elements que s'havien escollit, sis objectes de mobiliari urbà estaven representats en dues fotografies i mostraven una clara diferència d'estil entre ells. Els objectes d'estil diferent es van seleccionar segons el criteri de tres jutges independents i un dels experimentadors, els quals van escollir les representacions que feien màximes les diferències en l'aparença de "clàssic" o "contemporani" de l'objecte. Com la resta d'elements només estaven representats una vegada, en total es van seleccionar 19 fotografies de parcs públics. Les fotografies amb els 7 elements que no variaven en estil es van usar com a estímuls de distracció que contribuïen a ocultar l'objectiu principal de l'experiment als subjectes. Els sis objectes de mobiliari urbà d'estil diferent que es mostraven en l'escena de parc de cada fotografia poden deduir-se de la taula 1, segons els mots que els subjectes van usar de manera més freqüent per descriure'ls.

Una fotografia addicional mostrava les 12 escenes dels parcs que contenien els objectes de diferent estil. A més, es van usar d'exemple dues fotografies en color amb escenes interiors en el centre de les quals se situava una peça de mobiliari. Totes les fotografies que formaven els estímuls van mostrar-se en forma de diapositiva amb el temps de presentació controlat per un taquistoscopi Lafayette, model 41010, i un angle visual entre 15 i 8,9 graus, segons la ubi-

cació dels subjectes a la sala d'experimentació. Els subjectes disposaven d'un quadern amb les instruccions de les tasques experimentals i els fulls en els quals havien de respondre.

Procediment

Els subjectes van efectuar dues tasques en grups de sis. Van llegir les instruccions per a la primera tasca i, tot seguit, van efectuar els dos exemples amb les diapositives de les escenes d'interiors. Llavors, es van presentar les 19 diapositives amb les escenes de parcs urbans per un període de temps de dos segons cadascuna. Les instruccions indicaven que puntuessin la tipicitat de l'objecte que estava situat al centre de cada escena, que estava senyalat amb un cercle vermell, i indiquessin el mot, expressió o etiqueta que podria definir-lo millor. Les puntuacions abastaven un rang d'u fins a set, on l'u era la puntuació més baixa. Els subjectes indicaven la puntuació i escrivien l'etiqueta en els fulls de resposta durant els 10 segons d'interval entre estímuls. Les 19 diapositives amb les escenes es van presentar en ordre aleatori per a cada grup de sis subjectes.

Immediatament després de completar aquesta tasca, els subjectes llegien les instruccions de la segona. A continuació es mostrava tres minuts la diapositiva amb les escenes que contenien els 12 objectes que variaven en estil. Per a cadascun dels objectes que ocupava la posició central de les 12 escenes havien d'escriure en el full de resposta un mot que definís el seu estil. Les instruccions posaven l'èmfasi en el fet que

no s'avaluaven coneixements d'art, sinó que només s'havia de proporcionar un terme que permetés descriure l'estil aproximat que suggeria l'aparença física de l'objecte.

RESULTATS

L'anàlisi de les etiquetes que es van assignar a cadascun dels elements mostrats en les 19 diapositives per a definir-los ens va permetre assegurar que els subjectes estaven d'acord amb el tipus d'element que havien puntuat en cada escena. El recompte de freqüències de les etiquetes va mostrar que hi havia una etiqueta que predominava clarament per a cada element. Malgrat que generalment les diferents etiquetes assignades al mateix element eren sinònims o només afegien alguna informació addicional (per exemple, "banc" i "banc de fusta"), vam comparar per a cadascun dels 19 elements les puntuacions de tipicitat que proporcionaven els subjectes que havien indicat l'etiqueta que coincidia amb la moda i les puntuacions dels subjectes que havien indicat la segona etiqueta més freqüent. Només es van obtenir diferències en alguns dels elements que actuaven de distracció, però no pas en els elements de mobiliari urbà que diferien en estil ($t > 0,05$, en totes les comparacions). També es van comparar les puntuacions de tipicitat dels subjectes que havien indicat l'etiqueta que coincidia amb la moda i les puntuacions dels subjectes que havien deixat en blanc la resposta de l'etiqueta. Com es van trobar diferències per a tots els elements ($t < 0,05$, en totes les comparacions), les

puntuacions dels subjectes que no havien proporcionat cap etiqueta van eliminar-se de les anàlisis posteriors. No obstant això, el nombre de puntuacions eliminades va ésser molt baix, entre 5 (2,6%) i 18 (9,4%) segons l'objecte.

Tots els elements que es mostraven en les 19 escenes, és a dir, objectes que diferien en estil i la resta d'elements, es van ordenar segons les puntuacions mitjanes de tipicitat. Els quatre elements que van obtenir una baixa freqüència en la producció lliure d'exemplars de l'estudi pilot van ocupar també els darrers llocs, mentre l'ordre de la resta d'elements coincidia aproximadament amb l'ordre obtingut a partir de la producció lliure. Aquests resultats apunten un possible gradient en la tipicitat respecte l'escena "parc públic" dels diferents elements que vam escollir per a la present recerca. No obstant això, com que l'objectiu principal de l'anàlisi calia centrar-lo en les diferències de representativitat segons l'estil de l'exem-

plar, es van comparar les puntuacions de tipicitat obtingudes en els dos estils en què es mostrava cada objecte de mobiliari urbà. Només es van obtenir diferències entre les puntuacions de l'objecte que es mostrava en les escenes dels estímuls 7 i 16 ($t_{152}=2,54$, $p<0.001$), que corresponen a l'objecte "fanal" segons l'etiqueta proporcionada pels subjectes (vegeu la taula 1).

TAULA 1

Mitjana i desviació estàndard de les puntuacions de tipicitat dels objectes de mobiliari urbà, amb la moda de l'etiqueta usada per a descriure'ls. Cada filera conté dues escenes que mostren el mateix objecte, però amb estil diferent segons la classificació proporcionada pels subjectes. El número d'escena és només un codi dels experimentadors per identificar-les i no indica cap ordre, ni de presentació d'estímuls en el procediment ni de grau de tipicitat.

Etiqueta (moda)	Conjunt "clàssic"				Conjunt "contemporani"			
	Número d'escena	Freqüència de l'etiqueta	Tipicitat M	Tipicitat DS	Número d'escena	Freqüència de l'etiqueta	Tipicitat M	Tipicitat DS
"banc"	3	125	6	1,57	13	111	5,86	1,88
"paperera"	19	114	5,51	1,84	11	132	5,6	2,07
"font"	10	101	5,32	2,08	18	85	5,52	1,67
"tobogan"	6	117	5,28	1,79	17	134	5,5	1,61
"fanal"	7	61	5,14	2,23	16	157	4,06	2,21
"estàtua"	5	114	4,18	2,08	15	132	3,46	2,12

D'altra banda, els mots que van proporcionar els subjectes en la segona tasca per a descriure l'estil es van agrupar en tres conjunts: mots del tipus "antic", "clàssic", "vell"... es van agrupar en el primer conjunt, que vam denominar "clàssic"; mots com "modern", "nou", "futurista", "contemporani"... es van agrupar en el segon, que vam denominar "contemporani", i mots que no es classificaven clarament en cap dels dos anteriors (per exemple, "funcional", "simple", "fred", etc.) van agrupar-se en el tercer. La distribució de freqüències dels tres conjunts per a cada objecte representat en els dos estils mostrava un conjunt clarament dominant en cadascun dels 12 objectes, excepte per a l'objecte que es mostrava en l'escena 7 ($c_2(2)=5,9$, n.s.). El conjunt més freqüent per a cada objecte sempre va coincidir amb les opinions dels jutges que havien escollit les fotografies per a representar els estils "clàssic" i "contemporani" en cadascun dels objectes. Podem assegurar, doncs, que els objectes de les fotografies que es van emprar d'estímul eren bons representants del que anomenem estils "clàssic" i "contemporani", perquè els subjectes van percebre clarament la dicotomia en el disseny dels objectes que mostraven les escenes.

Vam comparar les puntuacions de tipicitat obtingudes en els dos estils segons el conjunt més freqüent en què es va classificar cada objecte, "clàssic" o "contemporani". Les puntuacions de tipicitat que es comparaven corresponien al conjunt "clàssic" d'un dels objectes i al conjunt "contemporani" de

l'altra representació del mateix objecte. Per exemple, es comparaven les puntuacions de tipicitat de l'objecte que mostrava l'escena 19 proporcionades pels subjectes que l'havien classificat en el conjunt "clàssic" i les puntuacions de l'objecte que mostrava l'escena 11 proporcionades pels subjectes que l'havien classificat en el conjunt "contemporani". L'objecte de les escenes 19 i 11 corresponia a "paperera" en ambdós casos, però en la representació de l'escena 19 l'objecte va ésser classificat de manera majoritària en el conjunt "clàssic", mentre en l'escena 11 ho va ésser en el conjunt "contemporani". Efectuades les comparacions, no es van obtenir diferències entre les puntuacions del conjunt "clàssic" i les puntuacions del conjunt "contemporani" per a cap parell d'objectes, excepte entre les puntuacions dels objectes que es mostraven en les escenes 7 i 16 ($t_{47}=4,18$, $p<0.001$). No obstant això, vam comparar també les puntuacions que corresponen al conjunt "contemporani" de l'objecte que mostra l'escena 7 i les puntuacions que corresponen al conjunt "contemporani" del mateix objecte representat en l'escena 16, i igualment hi vam observar diferències ($t_{31}=3,04$, $p<0.01$). És a dir, si mantenim l'estil constant, també s'obtenen diferències en les puntuacions de tipicitat. Així, malgrat s'hagi observat diferent puntuació de tipicitat per a l'objecte representat a l'escena 7 i el mateix objecte però en diferent estil representat en l'escena 16, la diferència no depèn de l'estil (no hem efectuat la comparació de les puntuacions de tipicitat que corresponen al conjunt "clàssic" del parell d'objectes

representat en les escenes 7 i 16, perquè només un subjecte va qualificar amb un mot del conjunt "clàssic" l'estil de l'objecte representat en l'escena 16). En conseqüència, tots els resultats obtinguts indiquen que el grau de tipicitat atribuït a un objecte de mobiliari urbà inclòs en escenes de parc públic no queda afectat per l'estil de l'objecte.

DISCUSSIÓ

En contra de les nostres expectatives, els objectes de mobiliari urbà que tenen una aparença d'estil que podem anomenar "clàssica" no obtenen puntuacions de tipicitat més altes que els objectes que mostren un aparença més "contemporània", malgrat que els subjectes s'adonin que els elements tenen estils diferents. És a dir, el grau de tipicitat dels objectes de mobiliari urbà inclosos en escenes de parcs públics no es troba influït per l'estil que suggereix l'aparença física de l'objecte.

Poden haver-hi diferents explicacions per als resultats obtinguts. Una explicació podria ésser que els individus perceben poques diferències entre les peces "clàssiques" i "contemporànies" de mobiliari urbà perquè variïn els judicis de tipicitat de l'una a l'altra. Per exemple, es podria suposar que un banc representat en estil "clàssic" no obté una puntuació major que un banc en estil "contemporani" perquè el nombre d'atributs que els diferencia és massa petit. Així, si bé els individus poden adonar-se de dos estils diferents en el disseny de l'objecte, els atributs especí-

fic que fan servir de pista per a categoritzar-lo no són suficients per a produir diferències en els judicis de tipicitat. No obstant això, els resultats que hem trobat no donen suport a aquesta possibilitat. No hem trobat diferències entre la tipicitat d'objectes en els quals els estils representats mostren poques diferències en els atributs (per exemple, les papereres), ni entre els objectes en els quals els estils representats presenten diferències més grans en els atributs dels objectes (per exemple, les estàtues). (Vegeu la figura 1 per observar les diferències d'estil entre els dos objectes esmentats en els exemples: paperera i estàtua).

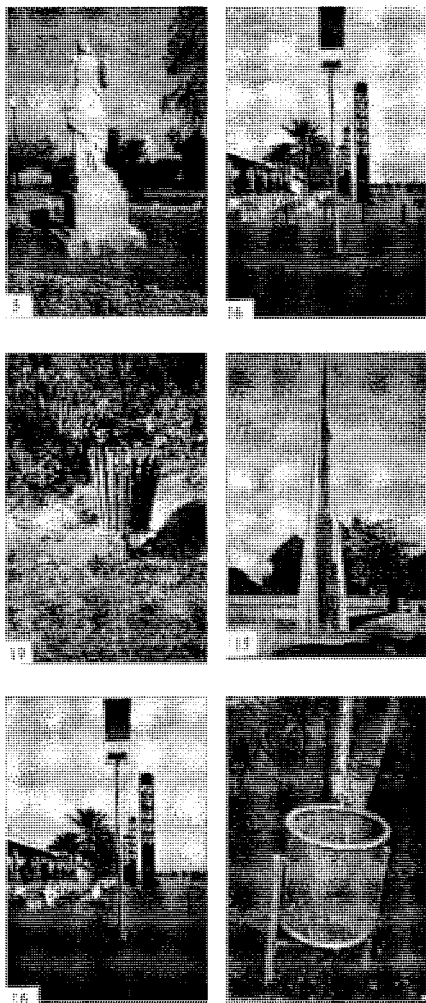

Figura 1.- Mostra de 6 de les 19 escenes emprades en l'experiment. En les escenes 5, 7 i 19, els subjectes van classificar de "clàssic" l'objecte de mobiliari urbà que apareix al centre de l'escena; mentre en les escenes 11, 15 i 16, van classificar-lo d'estil "contemporani". Cal notar el diferent context de l'escena 16 en comparació a la resta (vegeu el text per a una explicació més exhaustiva).

Una segona explicació, al nostre parer més interessant, pot basar-se en la relació que mantenen els objectes amb el conjunt de l'escena. En la present recerca, hem presentat l'escena d'un parc i hem demanat en quin grau un objecte que forma part de l'escena, per exemple una paperera, n'és un element típic. És a dir, avaluàvem una relació de "part" respecte un "tot" (un objecte i l'escena on s'inclou). No obstant això, des del punt de vista de la globalitat de l'escena, qualsevol escena pot considerar-se la representació d'un determinat tipus de situació, de manera que també es pot avaluar el grau en què una escena és un bon representant d'una situació. Per exemple, en el context de vies de circulació, alguns encreuaments poden representar millor la situació "encreuament" que altres representacions de la mateixa situació (Mazet, Dubois & Fleury, 1987), és a dir, la representen de manera més típica. Les fotografies usades d'estímul en la nostra recerca mostren els objectes de mobiliari urbà inclosos en escenes de parcs. En totes les escenes, excepte a l'escena 16, els objectes se situaven sobre gespa o arena i estaven envoltats d'arbres i plantes. En altres paraules, estaven inclosos en escenes que representaven el mateix tipus de "parc públic" (vegeu els exemples de la figura 1). Suposem per un moment que la tipicitat en què la totalitat d'una escena representa un tipus de situació esbiaixi els judicis de tipicitat sobre els objectes que hi són inclosos. Llavors, si totes les escenes que vam emprar en l'experiment eren bons exemplars de la situació "parc públic", l'objecte de mobiliari urbà que s'avaluava podia mos-

trar la mateixa adequació respecte l'escena sense importar quin era el seu estil. D'altra banda, observem que l'objecte que es mostrava en l'escena 16 estava situat en una superfície enrajolada i envoltat amb poca quantitat d'elements vegetals, de manera que el grau en què aquesta escena representa la situació "parc urbà" pot ésser diferent del grau en què la representa la resta d'escenes. Això podria explicar l'única diferència de puntuació obtinguda en els resultats, que correspon a la parella d'objectes que es mostrava en les escenes 7 i 16. Així, els resultats semblen suggerir que el conjunt de l'escena en el qual s'inclou l'objecte és un factor rellevant que afecta els judicis de tipicitat quan aquests fan referència a relacions del tipus part-tot, és a dir, la relació de l'objecte amb referència a l'escena en la qual està inclòs.

Altres investigacions que hem efectuat també apunten en el mateix sentit que els resultats de la present recerca. Així, en una investigació en la qual es van demanar judicis de tipicitat d'objectes de mobiliari urbà que o bé estaven inclosos en escenes de parcs públics, o bé es presentaven amb un fons blanc, la distribució d'etiquetes que van proporcionar els subjectes en identificar cada objecte mostrava menys acord en els objectes amb fons blanc que en els mateixos objectes inclosos en l'escena (Salvador-Beltran, Herrando i Miñano, 2000). D'altra banda, en una investigació on es demanaven judicis de tipicitat per a objectes de mobiliari en escenes d'interiors, es va trobar que els objectes amb baixa tipicitat obtenien

puntuacions de tipicitat sobrevalorades quan es presentaven inclosos en l'escena (Salvador-Beltran, Herrando i Sala-vert, 1998). És a dir, els objectes jutjats amb baixa tipicitat fora de l'escena tendeixen a incrementar el grau en què es consideren típics quan es mostren dins l'escena. Llavors, si, tal com suposàvem en la present recerca, la tipicitat atribuïda als objectes de mobiliari urbà amb un estil "contemporani" fos menor que l'atribuïda als objectes amb un estil "clàssic", quan es mostren els primers en una escena que representa bé la situació "parc públic", els subjectes també poden fer judicis sobrevalorats de tipicitat. D'aquesta manera, en percebre els objectes integrats en el conjunt de l'escena, les puntuacions que s'obtenen per als objectes d'estil "contemporani" queden anivellades amb les obtingudes per als objectes d'estil "clàssic".

En definitiva, els resultats obtinguts en la present investigació podrien indicar més l'efecte de la totalitat de l'escena com a representant d'un tipus de situació que la tipicitat de l'objecte en una relació del tipus part-tot. Una conclusió lògica és, doncs, la necessitat de conèixer el grau de tipicitat de les escenes considerades com un tipus de situació, previ a qualsevol judici de tipicitat sobre els objectes que hi són inclosos. Això no invalida pas la utilitat de les propietats d'organització asimètrica de les categories per a l'estudi de processos de cognició ambiental, com les preferències d'elements de l'entorn urbà, sinó que mostra la complexitat dels processos de representació de l'entorn i la implicació que hi tenen les catego-

ries. És a dir, confirma la necessitat de continuar la recerca sobre l'efecte de l'estructura asimètrica de les categories en processos de cognició ambiental.

REFERÈNCIES

- BURNS, L.D., & CAUGHEY, C.C. (1992). Category use in first impressions of restaurant interiors. *Perceptual and Motor Skills*, 75, 107-110.
- CORDIER, F. (1993a). *Les représentations cognitives privilégiées: Typicalité et niveau de base*. Lille, France: Presses Universitaires de Lille.
- CORDIER, F. (1993b). Les représentations privilégiées dans tous leurs états. *Psychologie Française*, 13 (2), 119-221.
- HERZOG, T.R. & GALE, T.A. (1996). Preference for urban buildings as a function of age and nature context. *Environment and Behavior*, 28 (1), 44-72.
- MAINARDI-PERON, E., BARONI, M.R., JOB, R. I SALMASO, P. (1990). Effects of familiarity in recalling interiors and external places. *Journal of Environmental Psychology*, 10, 255-271.
- MAINARDI-PERON, E., BARONI, M.R., ZUCCO, G. (1988). *The effects of the salience and typicality of objects in natural settings upon their recollection*. Proceedings of the Tenth Conference of the International Association for the Study of People and their Physical Surroundings, Delft, The Netherlands.
- MAZET, C., DUBOIS, D., & FLEURY, D. (1987). Catégorization et interprétation de scènes visuelles: Le cas de l'environnement urbain et routier. *Psychologie Française*, 32 (1-2), 85-95.
- PURCELL, A.T. (1991). The effects of depth of processing, typicality and effect on recognition memory for instances of single detached houses. *Journal of Environmental Psychology*, 11, 163-177.
- ROSCH, E. (1975). Cognitive representations of semantic categories. *Journal of Experimental Psychology: General*, 104 (3), 192-233.
- ROSCH, E., & Mervis, C.B. (1975). Family resemblances: Studies in the internal structure of categories. *Cognitive Psychology*, 7, 573-605.
- SALVADOR-BELTRAN, F.S., HERRANDO, S., & MIÑANO, M. (2000). The typicality of the objects in urban park scenes. *Perceptual and Motor Skills*, 90, 1268-1272.
- SALVADOR-BELTRAN, F.S., HERRANDO, S. & SALAVERT, F. (1998). Typicality of objects in environmental scenes: Effects of stimuli. *Perceptual and Motor Skills*, 87, 928-930.
- TVERSKY, B., & HEMENWAY, K. (1983). Categories of environmental scenes. *Cognitive Psychology*, 15, 121-149.